5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII. — N-rul 297

MARȚI 28 OCTOMBRIE 1914

I CGB

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11. Brezoianu. 11

RAZBOIUL EUROPEAN

Rușii bombardează coastele turce din Marea Neagră

Războiul ruso-turc

O explorațiune a torpiloarelor turce

Constantinopol, 25. — „Terdjumani Hakikat" află dela corespondentul său din Dardanele, că 2 submarine turcești au eșit eri din strâmtoră în căutarea floteĭ inamice, dar ne aflând'o lângă Dardanele, vasele s'au întors în strâmtoră. (A. R.)

Rușii bombardează coastele turce din Marea Neagră

— Comunicat otoman —

Constantinopol, 25. — **Comunicatul oficial al cartierului general spune:**

Eri nici o mișcare nu s'a observat în armata rusă.

Englezii au debarcat din nou trupe la Akaba dar jandarmii și triburile i-au atacat. Un ofițer englez a fost ucis și soldații aruncând manițiile au fugit.

Azi dimineață flota rusă a bombardat timp de două ore Zunguldak și Kozlu pe marea Neagră și a scufundat la Kozlu vasul „Nikea" de 648 tone aparținând armatorului grec Arvanitides.

La Zunguldak cartierul francez, biserica franceză, consulatul francez și două alte case au fost distruse. Alte pagube nau fost.

Corr. Bureau)

Criza ministerială din Turcia

Constantinopol, 25. — **In virtutea, unui decret imperial, ministerul lucrărilor publice va fi ținut ad interim de noul ministru de comerț și agricultură până la numirea titularului. A. R.**

Percheziția dela ambasada engleză din Constantinopol

Constantinopol, 25. — *Autoritatea militară a Bosforului a făcut azi dimineață percheziții în reședința de vară a ambasadei Rusiei, la Buiuk Dere, căutând evident să confisce aparatele de telegrafie fără fir sau de alte mijloace de comunicație. Rezultatele acestei percheziții nu se cunosc. (A. R.)*

Aliații respectă locurile sfinte ale musulmanilor

Londra, 24 (sosit. 25). (Oficial).—**Știrea după care** *Minerva* **ar fi bombardat Djedda este falsă. Acest vas nu s'a apropiat de Djedda de cât la o distanță de 800 klm.**

Notificarea următoare a guvernului Indiilor, dată la 20 Octombrie determină politica guvernului cu privire la locurile sfinte:

Dat fiind starea de război dintre Anglia și Turcia, război carei spre părerea de rău a Angliei a fost pricinuit din cauza acțiunii rău sfătuită și necugetată a guvernului otoman. viceregele este autorizat să declare aceasta public pentru ca să nu fie nici o greșită interpretare din partea lealilor supuși musulmani ai Majestăței sale britanice cu privire la atitudinea guvernului în acest război în care nu este implicată nici o chestiune de natură religioasă.

Locurile sfinte din Arabia și Mesopotamia precum și portul Djedda vor fi scutite de orice molestare din partea forțelor engleze navale și militare atâta vreme cât nu se va aduce piedică circulației libere a hagiilor venind din Indii spre locurile sfinte.

La cererea guvernului englez, guvernul Franței și Rusiei au dat asigurări identice. (A. R.)

Comunicat oficial turc

Constantinopol, 25. — **Comunicat oficial al cartierului general: Nici un fapt nou pe granița Caucaz-Akaba. In Satelarab, în Mesopotamia, o canonieră a noastră care făcea incrucișeri pentru supraveghere. a întâlnit la Abadan o canonieră engleză și a schimbat cu ea câteva lovituri. O explozione s'a produs pe canonieră. Câteva proiectile trase de vasul turcesc au atins depozitele de petroleŭ engleze dela Abadan și le-au incendiat. Vasul nostru s'a întors fără avarii la Bassorah. Depozitele de petrol continuă să ardă. (Corr. Bur.)**

Atitudinea presei musulmane din Indii

Petrograd, 25.— *Agenția Reuter spune: întreaga presă musulmană din Indii blamează aventura nebună a Turciei și declară că datoria supremă a musulmanilor este să observe credință față de regele George. (Westnik).*

Ruperea relațiilor între Serbia și Turcia

Niș, 25. — *D-l Nenadovici s'a întors în Serbia cu tot personalul legațiunii și consulatului fiind rechemat de guvernul sârb care se solidarizează cu Rusia. Ministrul Turciei în Serbia s'a întors la Constantinopole. (A. R).*

Rușii au bombardat Sanguldak

Petrograd, 25.—*Flota noastră de pe marea Neagră a bombardat Sanguldak, scufundând 4 transporturi turcești dintre cari 3 cu muniții iar al 4-lea pare a fi avut trupe. (Westnik).*

Turcii evită incidente cu Italia

Roma, 25.— *„Gazetta del Popolo" care apare la Turin declară că Italia nu va trimite în ajutorul englezilor în Egipt o expediție, căci o astfel de expediție ar trebui să fie de cel puțin 100.000 de oameni, ceeace în vremile de azi nu se poate face. Se confirmă din isvor informat că turcii vor evita tot ce ar putea cauza Italiei greutăți în Cirenaica. O misiune din partea sultanului este pe drum spre semuți spre a invita pe aceste triburi să sfârșească cu luptele contra italienilor. (A. R.)*

Războiul austro-sârb

Austriacii au luat înălțimile Misar

Viena, 25. — *Se anunță oficial de pe teatrul războiului de la sud cu data de 25: Atacurile contra inamicului întărit după abatize de arbori și obstacole de sârmă în spațiul Cer Planina și la Sud de Sabaț progresează încet. Înălțimile Misar, importante din punctul de vedere tactic, au fost luate eri; s'au făcut 200 de prizonieri. In acord cu această operațiune s'a început eri și atacul contra pozițiunilor bine ascunse și prea bine fortificate de lângă Krupanj. Nu se pot da amănunte asupra numărului trancelor sârbe luate eri cu asalt. S'au făcut 1500 de prizonieri. s'au luat 4 tunuri și 6 mitraliere. Spiritul și starea excelentă a trupelor noastre face să se aștepte progrese favorabile și în această dificilă operațiune. (Cor. Bureau).*

Sârbii resping ATACURILE AUSTRIACE

Niș, 25. — **La 22 Oct., nu e nimic de semnalat. In noaptea de 22 spre 23 dușmanul a atacat puternic pozițiunile noastre dela sud-est de Sabaț și dela sudul acestui oraș dar a fost respins, contraatacurile au fost împiedicate și dușmanul a fugit cuprins de panică. Pierderile inamicului sunt enorme. Au părăsit 200 răniți și 500 morți. In aceeași noapte inamicul, după un foc violent de artilerie și infanterie a atacat pozițiunile noastre de la Gutcevo dar a fost respins. La 24 o luptă de artilerie s'a dat contra pozițiilor noastre dela Borags, Gutcevo, Jagodna. Inamicul a fost pretutindeni respins cu pierderi mari.**

Pe celelalte fronturi nu e nimic de semnalat. (A. R.)

Lupta navală dela Chili

Petrograd, 25. — *Amiralitatea britanică anunță că pe lângă coastele republicei Chili o luptă navală anglo-germană a avut loc. Crucișătorul englez „Mamouth" a fost scufundat. Alte amănunte lipsesc. (Westnik).*

Flota japoneză urmărește crucișătoarele germane

Viena, 25.— *Se comunică din Bordeaux: Ziarul „Petit Parisien" află din Londra, după o telegramă din Valparaiso, că flota japoneză urmărește crucișătoarele germane cari au avut o luptă cu o diviziune engleză în apele chiliene. (Corr. Bureau).*

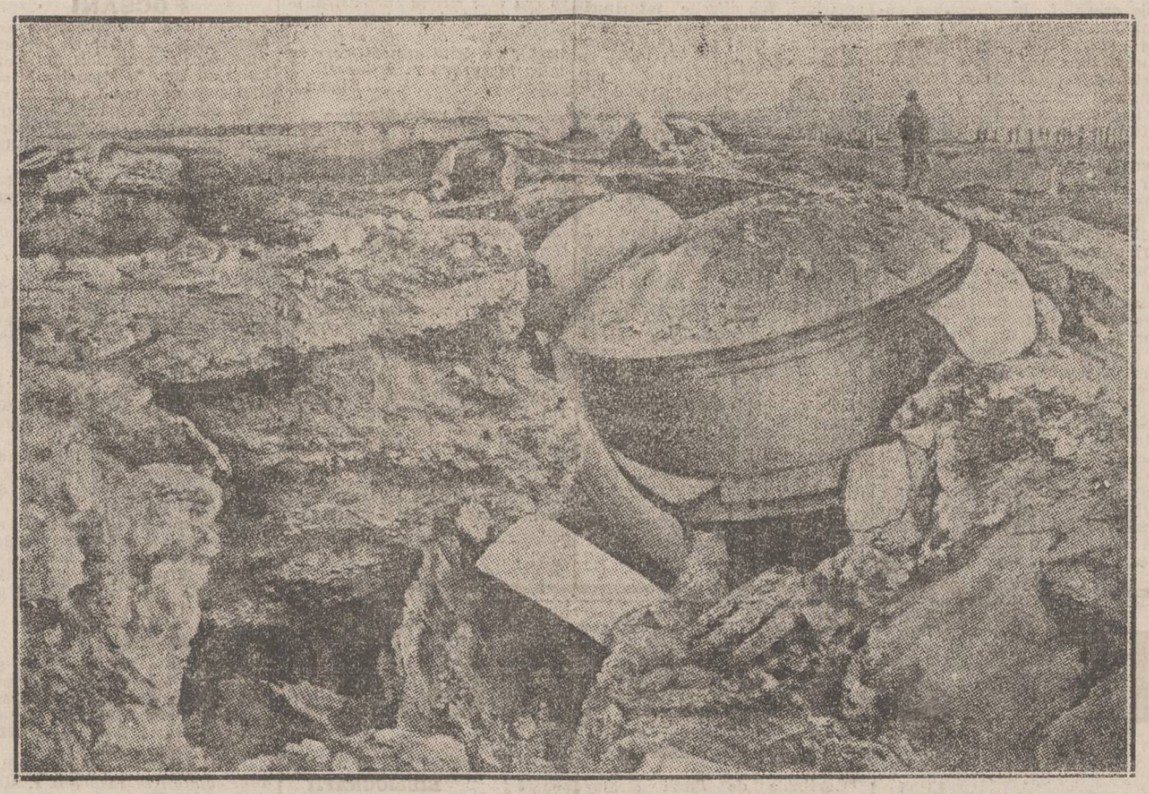

EFECTELE PROIECTILELOR ASUPRA FORTIFICAȚIILOR MODERNE

Presa otomană împinge Bulgaria la război

Constantinopol, 25. — *Ziarul Tânărul Turc* **scrie:**

S'a înțeles acum la Sofia că a sunat ceasul pentru bulgari ca să ceară socoteală fostilor aliați pentru umilirile îndurate și spoliațiunile comise și ca să înlocuiască în Macedonia regimul actual de opresiune printr'un regim liberal, asigurând populațiunilor autohtone o soartă mai bună. In toată acțiunea pe care o va întreprinde în această direcțiune Bulgaria va întâlni aprobarea întreagă a Turciei care nu urmărește restabilirea puterei sale în Rumelia. Turcia stăpână pe Marea Neagră pune Bulgaria la adăpostul unei surprinderi din partea Rusiei poate amenința toate țările riverane cari i-ar fi ostile. Grecia n'are interes a se măsura cu Bulgaria căci știe că'ĭ este inferioară.

Atitudinea României

— Declarațiile unui diplomat român —

Budapesta, 25. — **Un membru al legațiuneĭ române din Berlin a declarat corespondentului ziarului „Esti Ujsăg" următoarele:**

In ce privește România, situațiunea nu s'a schimbat întru nimic prin războiul turco-rus. Cât timp nu va fi silită, prin provocațiuni, să-și schimbe atitudinea, țara noastră va rămâne neutrală, silindu-se să mențiе pacea în Balcani. Ultimele două războaie balcanice au causat pagube ce se resimt și acum. De aceea trebue să fim atenți, ca flacările războiului european să nu se întindă și pe acoperișul caseĭ noastre.

Represaliile Angliei față de germani și austriaci

Londra, 24 (sosită 25) .Oficial. *Dat fiind acțiunea forțelor germane în Belgia și în Franța unde se consideră ca prizonieri de război orice persoană care ar putea fi chemată la serviciul militar, guvernul englez a dat ordin ca orice rezervist inamic aflat pe bordul unuĭ vas neutru să fie făcut prizonier de război. (A. R.)*

Telegrama marelui duce Nicolae către lordul Kitchener

Londra, (Oficial). 24. (sosită 25).— *Lordul Kilchner a primit dela marele duce Nicolae telegrama următoare: In urma succeselor noastre pe Vistula, trupele noastre au repurtat o victorie completă pe întreg frontul în Galiția. Manevra noastră strategică a fost astfel încoronată de un succes care este fără îndoială cel mai mare ce a fost câștigat de noi dela începutul războiului Sunt încredințat de săvârșirea repede și întreagă a scopului nostru comun, fiind convins că o victorie decisivă va fi repurtată de armatele aliate. (A. R.)*

SITUAȚIA pe frontul oriental

Viena, 25. — *Se anunță în mod oficial că situațiunea de pe teatrul războiului de la Nord-Est este neschimbată. (Cor. Bur.)*

Petrograd, 25. — **In luptele de la 10 la 22 Oct., pe frontul Thorn-Cracovia la aripa stângă armata rusă a capturat 3 obuziere, 40 tunuri, 38 mitraliere și o mare cantitate de muniținni, 274 de ofițeri și 18500 soldați. (Westnik)**

Petrograd, 25.—*Statul-major al generalisimului comunică:*

Pe frontul Prusiei de răsărit trupele ruse desfășoară cu succes ofensiva în regiunea pădurilor dela Romminten și Lyck. Armiergarda germană scoasă de noi din Mlava la 22 Oct. a suferit mari pierderi.

Peste Vistula inamicul urmează a se retrage. La 23 o coloană germană s'a îndreptat prin Czenstochowa spre Vest. Au fost mici ciocniri lângă orășelul Wart și pe șoseaua Andreiew-Mechow lângă Merzava.

In Galiția austriacii părăsesc în retragerea lor mulți bolnavi de holeră, la Yaroslaw, Przevorsk și în satele de pe San. (Westnik).

Comunicat oficial german

Berlin, 25. — **Comunicat oficial al marelui cartier general: Atacurile noastre în direcțiunea Ypres au progresat și eri mai ales la SV de Ypres; mai mult de 1000 de prizonieri au fost făcuți și s'au luat trei mitraliere. Atacurile francezo la Vest de Noyon și în satul Vally și Chavonne luate de noi au fost respinse cu mari perderi pentru inamic. Am fost nevoiți a părăsi Soupir, luat de noi și ținut în mod slab și o parte de la Vest de Sapignoui, care se afla sub focul permanent și grav al artileriei franceze. La Servon inamicul a fost respins.**

In pădurea Argonne am continuat a respinge pe inamic.

Pe teatrul războiului de la Est trei divizii de cavalerie ruse cari trecuseră Warta mai sus de Kolo au fost bătute și respinse peste fluviu.

In colo teatrul războiului este fără lupte. (Wolffbureau).

Evacuarea Belgiei

***Petrograd, 25.*— Germanii evacuează repede Belgia. (Westnik).**

Indienii la Marsilia

Roma, 24 (sosită 25). — **Telegramă din Marsilia: Continuă să sosească la Marsilia transporturi de trupe coloniale din diferitele posesiuni engleze.**

Mulți ofițeri superiori ce comandă și instruesc câtva timp împrejurul Marsiliei trupele ce sosesc, au închiriat vile pe câte doi-trei ani în contracte. Și să se mai spere că războiul va fi scurt.

Vasele ce aduc trupele din Indii, sosesc în grupe de câte 8—10 și chiar 20. Unele regimente își aduc cămilele, caii catării, caprele lor și se anunță că vor sosi altele cu elefanții lor.

Un transport de 60.000 a plecat spre nord și alți vreo 30.000 fac exercitii. Ei sunt cantonați în grădinile publice și împrejurimile Marsiliei. Vastul parc Borely poate adăposti singur două sute de mii de oameni. Ei dorm sub palmieri și parcă nu simt de loc vântul rece al toamnei, deși umblă jumătate goi. Până acum nu s'a adus decât oameni din regiunile reci, ca Himalaia, Pangial, Birmania etc. La primăvară se vor aduce și oameni din regiunile reci, ca Himalaia, gal, Baroda, Madras etc.

Din cele 316 milioane de suflete omenești din Indiile engleze, se vor putea aduce în Europa câteva milioane de oameni în stare de a lupta.

Printre indienii veniți sunt mulți raiahi (prinți milionari), ei au șei brodate cu aur, cu scări de argint și cu pietre prețioase pe frâuri.

Toți sunt plini de curaj și nu vor să audă vorbindu-se de moarte. Caii lor, prinși cu arcanul din herghelii ce trăesc în libertate, vor fi de mare folos în luptele din regiunile dificile din Flandra, Hainant și altele.

Viața în Marsilia nu s'a scumpit de loc, totul se găsește din abundență; numai înțelegerea se face greu căci indienii vorbesc puțin o engleză stricată iar francezii nu o știu vorbi. (A. T. I.)

Imprumutul intern al Ungariei

Budapesta, 25. — *Ziarele publică apeluri entuziaste pentru semnarea împrumutului de război ungar, al cărui elaborat va fi publicat în cursul zilelor viitoare de către ministerul de finanțe.*

E vorba de un împrumut intern, rentă cu 6 la sută, care va fi subscris numai pe teritoriile Coroanei Sfântului Ștefan. Acesta e primul caz când se face emisiunea unuĭ împrumut național.

Se vor emite titluri de 50 și 100 coroane.

Submarine germane în Turcia

Roma, 24 (sosită 25). — **Se telegrafiază din Atena, că patru submarine germane au fost transportate demontate în Turcia. Ele vor fi comandate de câțiva ofițeri germani cari se ocupă să schițeze planurile întăriturilor din portul Dedeagaci.**

(A. T. I.)

Italia, România și Bulgaria

Roma, 24 (sosită 25).— *Ziarul „Idea Nazionale", comentând un articol apărut în Preporetz din Sofia, în care se susținea că Italia va trebui să se opună și pe viitor precum s'a opus până astăzi, la aspirațiunile sârbo-grecești asupra Adriaticeĭ, scrie: Suntem de acord cu „Preporetz" și cu „Radical" în ceea ce privește atât o activă participare diplomatică a Italieĭ la politica balcanică cât și o mai strânsă înțelegere cu Statele rămase neutrale în conflictul de față și mai cu seamă cu România și Bulgaria, două națiuni cu cari avem mai multe interese comune și concordante și nici unul divergent; dar nu putem să ne împăcăm cu toate premisele și deducțiunile înfățișate de aceste două ziare sofiote.*

Astfel nu ni se pare că ar fi întemeiată afirmația cum că lichidarea diferendelor ce au stârnit actualul război, mai mult decât pe câmpul de luptă se va face la masa verde a conferinței ce va urma războiul. E vorba de o teză ultra-neutralistă pe care n'o îndreptățește o mai exactă cântăreală, atât a forțelor grupului ce va ieși învingător cât și a celora a Statelor neutrale luate la o laltă. Astfel nu ne putem împăca cu ziarele suspomenite când dau unei eventuale colaborări diplomatice italo-bulgare un caracter și un rost hotărît antigrecesc sau anti-sârbesc. Nu credem că o astfel de politică ar putea să-i folosească Italieĭ și ne îndoim că din ea Bulgaria ar putea să tragă vreun avantaj.

Nu trebue forțată prea mult nota divergențelor italo-sârbe în Adriatica și italo-grecești în Adriatica și Mediteranea. In această privință foile suspomenite din Sofia exagerează tonul pe care trebue să-l ia politica defensivă a Italieĭ față de năzuințele sârbo-grecești.

Așa de pildă, în cazul unei înfrângeri austriace, ar fi absurd și nedrept din partea Italieĭ să împiedice pe Serbia de a se coborî la Adriatica. Deosebiri între Italia deoparte și Serbia și Grecia de alta există fără doar și poate; dar e vorba de unele deosebiri de vederi și de interese, cari ar putea să fie împăcate în chip amical, precum s'a început chiar a se face între Roma și Atena în ceea ce privește chestia Valoneĭ și a zoneĭ de graniță a Epirului albanez.

Înțelegem starea sufletească a poporului bulgăresc care a văzut cum sunt răsplătite opintirile uriașe ce le-au făcut în războiul balcanic și a trebuit să se lipsească de acele ținuturi din Macedonia pentru care s'au luptat cu atâtea jertfe, atâta amar de vreme. Dar politica nu se clădește pe temeiul urei și al necazurilor. Suntem convinși că dreptele revendicări ale bulgarilor își vor găsi recunoașterea lor, iar Italia îl va susține în această cauză când vor fi luate în considerație și interesele celorlalte state balcanice. Tratatul din București va fi revizuit. Strângând în jurul său popoarele balcanice neutrale și unindu-le într'un bloc bine închegat, Italia, pe când va sluji unuĭ interes al său de politică generală, va putea conlucra la o modificare rațională a tratatului din București.

Dar ca să ajungem la acest rezultat, va trebui ca popoarele balcanice să colaboreze cu dânsa pentru a înlătura toate neînțelegerile, desbinările și divergențele, căci printre-niște popoare menite să trăiască la un loc, trebue căutat întotdeauna ceea ce e menit să le unească și îndepărtat ceea ce poate să le despartă.

(A. T. I.)

DECLARAȚIILE ambasadorului turc din Berlin

Budapesta, 25. — *Ambasadorul turc din Berlin a acordat corespondentului ziarului „Esti Ujsag" un lung interview, declarând între altele:*

Este pentru prima oară când Turcia începe un război, complet înarmată. Ultimele fapte ale Angliei nu schimbă întru nimic intențiunea Turciei de a elibera definitiv Egiptul.

Atitudinea poporului egiptean ușurează și mai mult acest scop, întrucât situația în Egipt, este cu mult mai gravă, decât cum vrea s'o prezinte Anglia, Europei.

Odată cu Turcia, au fost cuprinse de dorința de eliberare și popoarele Egiptului, Algeriei și Marocului. Când mahomedanii din India vor afla dela trimișii califului, adevărata stare de lucruri, ei se vor asocia cu siguranță mișcărei de eliberare sau vor rămâne pasivi.

In ce privește Bulgaria — a continuat ambasadorul turc — ea nu poate socoti ca dușman decât pe Serbia. La Sofia se știe însă că, politica de așteptare poate aduce aceleași rezultate ca și politica de intervențiune, care ar îngreuia Românieĭ și Greciei menținerea politiceĭ de până acum.

Calitățile soldatului francez

Petrograd, 25. — **„Agenția Havas" află cu data de 23 Oct. că președintele Poincaré a scris ministrului de războiu Millerand următoarele: „Armatele noastre și trupele aliate izbutind să respingă atacuri disperate ale inamicului, au dat dovadă în această nouă fază a războiului, de calități tot atât de admirabile ca și în victoria de pe Marne. Soldatul francez fără a perde nimic din avântul și vitejia sa, dobândește tot mai mult, răbdare și tenacitate. Ești mirat, când te afli în mijlocul trupelor, de totala desființare a interesului personal, glorios animat de curaj și de mărinimie colectivă în care se contopesc toate speranțele rasei".**

Președintele a încheiat felicitând pe șefii și soldații pe cari îi cuprinde în aceiași admirațiune armata este demnă de patrie precum țara e demnă de armata ei. Franța este invincibilă pentrucă e sigură de dreptatea causeĭ sale și pentru că are încredere în nemurirea ei.

D-l Millerand a transmis această scrisoare generalisimului, adăugând expresiunea admirațiuneĭ sale. (A. R.)

Reducere de scont în Anglia

Roma, 25.— *Un decret al ministrului tezaurului reduce procentul scomptului la 5 jum. la sută cu începere dela 27. (A. R.)*

Vitejia trupelor indiene

Petrograd, 25. — *Ambasada engleză comunică următoarele: Trupele indiene au început să participe la operațiuni, au dat dovadă de impasibilitate și de îndrăzneală admirabilă. Mareșalul French le-a felicitat (A. R.)*

Prelungirea moratorului în Bulgaria

Sofia, 25. — **Sobrania a adoptat proectul prelungind moratoriul până la 7 Februarie 1915. (A. R.)**

DIFERITE ȘTIRI

Petrograd, 25. — *„Le Temps" află din Bordeaux că svonul după care generalul german von Klück ar fi fost omorît de bombe asvârlite de aviatorii francezi este nu numai neconfirmat, dar pare puțin verosimil. (Westnik).*

Se crede că germanii au căpătat printr'un sistem foarte larg de spionaj o hartă recentă a regiuneĭ semănate cu minele engleze. (K. K. T. Korr. Bureau).

Berlin, 25. — *Toată populațiunea e cuprinsă de o bucurie entuziastă în urma victorieĭ navale de lângă Chile. Orașul este pavoazat.*

Presa înregistrează cu satisfacțiune grava lovitură adusă floteĭ engleze și relevă că în prima luptă navală flota germană a învins prima putere maritimă din lume. (A. R.)

Berlin, 25. — Se comunică din Londra: Lordul Derby a ținut eri la Liverpool un discurs în care a zis: Cauza succeselor germane este că ei pot mereu să-și împlinească lacunele. Englezii ar trebui să fie și ei siguri că golurile din rândurile lor ar putea fi împlinite. Oratorul nu crede într'o invaziune, dar crede că intențiunea germanilor ar fi ghicită dacă ar încerca-o. Dacă crucișătoarele sunt scufundate în trecerea pe la Dever de către torpile și dacă cad proectile la o jumătate de leghe de depărtare de puntea de aterizare la Yarmouth este oarecare primejdie. (Wolff-Bureau).

PIANINA OFERITA DE ZIARUL „UNIVERSUL" ABONAȚILOR SAI

In vitrina Magazinului Jean Feder se află expusă PIANINA, din renumita fabrică Hooff & Comp.

ACEASTĂ PIANINA este din lemn de palisandru, cu placa de metal, cu coardele încrucișate, cu exterior foarte elegant; o podoabă pentru cel mai luxos salon.

Marele Magazin de Muzică Jean Feder, furnizorul Curții Regale, București, calea Victoriei 54, ne-a furnizat această pianină, pe care o oferim abonaților noștri la tragerea premiilor, care are loc la 23 Noembrie.